

PROJEKT

HOTADE
OCH

SÄLLSYNTA
VÄXTER I

DALARNA

Den andra av projektets tre säsonger är nu avslutad och vår kunskap om vad för rariteter som just nu ligger bruna och stela under Dalarnas snö har ökat åtskilligt sedan sist. Detta förstås tack vare den sprittande aktivitet som utspelats på många håll i landskapet. Resultatet av våra mödor med studieplan och studiecirkelplanering har inte låtit vänta på sig. Inte mindre än 7 studiecirkelgrupper har ägnat sommarn åt inventering av gamla lokaler för diverse rara växter runt om i landskapet och åtskilliga enskilda entusiaster har också dragit tunga lass. Totalt torde åtminstone 100 personer ha medverkat aktivt i projektet under 1988! Alla 7 cirklarna kommer fortsätta leta nästa år och förhoppningsvis tillkommer då cirklar i Malung, Leksand och Rättvik. Rapporter från årets cirkelutfärder kommer i Trollius under vintern, med början i detta nummer.

Projektets ekonomi har börjat stabilisera sig. Vi har fått in 25 000 kronor hittills från Länsstyrelsen och WWF. Kommuner och skogsbolag återstår att mjölka i vinter. Vi hade i budgetberäkningen tagit upp reseersättning till inventerare som en tung post, men till dags dato har inte en enda räkning droppat in! Det är i och för sig bra att pengar finns till slutpublikationen, men ingen bör fördenskull avhålla sig från att söka bensinpengar på detta stadium. Skriv bara rutt, miltal och resultat av turen till Janne Edelsjö, Strandvägen 31, 791 42 Falun.

Den 27/11 hade vi ett möte för alla projektanslutna, men den första advent var flertalet upptagna på annat håll, så något stort beslutsmöte blev det inte; vi får kalla ihop ett sådant i vår istället. Bestämde på mötet gjordes dock att två nya arter skall ingå i projektet, nämligen de i år för Dalarna nyfunna nordslankrypa (*Elatine orthosperma*) och borstnate (*Potamogeton pectinatus*). Mer information kring dessa obskyra vattenplantor i nästa Trollius.

På mötet hälsades också Berndt Carrington välkommen i projektgruppen. Berndt har bestämt sig för att ansvara för att förekomsterna för klippbräcka, blåklint och luddvicker blir ordentligt belysta i sommar. Vi beslöt dessutom att ett bildspel skall sättas samman, om hotade och sällsynta växter i Dalarna, vilket kan visas för alla intresserade grupper, studiecirkelgång etc gratis i vinter. Ett utmärkt startskott för tvehägsna botaniker i socknarna, som gärna vill vara med på ett hörn och inventera, men inte vet just hur. Bildkväll med projektinformation kan beställas från Lennart Bratt, tel 023 - 276 01.

Sammanlagt har som sagt sju olika botanikgrupper runt om i Dalarna varit ute och flanerat i byarna, kämpat i bäckraviner och bergsstup, svettats bland knotten på myrarna och smugit bland tjurar i hagarna. Här kommer de första rapporterna. Vi hoppas få in redogörelser även från de övriga botaniklagen under vintern, att rapportera i nästa nr.

PROJEKTCIRKELN I FALUN 1988

I maj hade vi en inledande planeringsträff, där vi (totalt 10 pers.) diskuterade föreslagna exkursioner, aktuella arter och datum samt projektet i stort. Vår första utflykt gick till byarna Borgärdet och Boränet, belägna mitt på åsen i Svärdsjö. En känd lokal för grusviva och sanddraba besöktes och strax fann vi ytterligare drabor i närheten. Arterna tycks ha sitt Dala-centrum här efter åsen och växer helst i glesa, sandiga torrbackar med arter som femfingerört, vårförgätmigej, och ibland de åsälskande backstarr och knyttling. I Boränet fann vi mer sanddrabor på ett murkrön och i sandslänten nedanför blommade enstaka grusvivor. En annan specialitet för trakten är bergviolen, vilken vi passade på att bekanta oss med på dess klassiska lokal här. Vid ett senare besök fann vi också ängsgentiana här, växande på en kalkpåverkad grusväg med bl.a. rosettjungfrulin.

Två turer till Bjursås gjordes, där vi bl.a. kollade området kring gamla prästgården. Ett flertal nu hotade arter har förr vuxit här. Prästgården är dock nu riven och området i övrigt starkt omvandlat, så några återfynd gjordes inte. Strax norrut fann vi dock, intill en gård, en mycket fin kalkfuktängsrest med arter som trådfräken, hårstarr samt i vägkanten intill även vildlin och rosettjungfrulin. En känd lokal för guckusko besöktes innan vi drog oss ner mot Stängseln och Smälingsberget. Vid Ljustjärnens V-ände återfann vi på ett stort flyttblock myskmåran, som Wistrand-Morander nyligen meddelat i SBT. Senare återfann vi även brunstarren vid tjärnens N-strand, enligt Dalafloran sedd här 1892!

I Vika letades efter vippärt vid Strand utan framgång. Mycket annat fint hittades dock, så det blir nog ett nytt besök nästa år. Dagen avslutades med ett fynd av nässelsnärja inne på en gård. En annan gång besöktes Ingarvets f.d. soptipp i Falun, känd bl.a. för sin rika förekomst av odört. På en schaktslänt, där det i fjol växte ett ex blåmålla fann vi nu istället rikligt med bolmört! Avslutningsvis gjordes ett besök på bågsäv-lokalen i Sundbornsån vid Backa. Den fanns här rikligt och hade sällskap av bl.a. tretalig slamkrypa.

Jan Edelsjö